

M. A. Akşit Koleksiyonundan

2-Kültür

7

Yüksek Teknoloji Kültüründe Yaşam ve Ölüm *

M. Arif AKŞİT**

* Zamanımızdaki kültürel çatışmalar B. Güvenç¹, Sosyal Antropoloji Dersinden esinlenerek değerlendirilmiştir

**Tıp Doktoru, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı, Neonatoloji ve Pediatrik Genetik Uzmanı, (Emekli) Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi

Güç bende güçlü benim, benim sözüm geçer kavramı geçerlidir. Para, sermaye, teknolojik cihazlar, bilim, gelişim ve değişim bende, dolayısıyla halk bana itaat etmeli, bana uymalıdır denilmektedir. Basit anlamda benim oyum ile halkın oyu aynı olmaz kavramı geçerlidir. Sen çünkü çocuksun, bu işi ne bilirsin denilmektedir.

1789 Fransız İhtilalinde üç boyut². (Liberte, Equalite, Fraternite) A) Bağımsızlık, B) Eşitlik ve C) Kardeşlik temeldir denilirken, hayır siz bana bağılsınız, ben daha eşitim ve ilişkiler, bana bağımlı olmanız ile oluşabilir denilmektedir. Cumhuriyet kavramı yerine, demokrasi tanımı kullanılır ve bura eşitlik değil, güce göre eşitlik geçerli olmaktadır.

Eğitim bir basamaktan diğer basamağa atlama olanağı sağlayacağı için, bazı kesimlerin özellikle üniversite eğitimi almamalı, üstün teknoloji eğitimi ve akademik yayınların yabancı dil ile yapılması ile, bir ayrımcılık oluşturulması önemlidir. Tarım kültüründe oluşan kastlar tekrar kurulmaktadır. Amerika benim dediğimi yapmaz isen, sana silah vermem, silah bakımı ve mühimmat vermem, ayrıca ambargo uygulamam, bunun yanında ekonomik çökmene neden olurum denilmektedir.

Bu halkadan çıkabilmek, toplumun güçlü olması ile oluşabilir, ancak muhalefet adı altında, muhalefet yapmayan, karşı çıkan güçler ile gelişmiş güçler ile iş birliği yapanların aşılması şarttır.

Özet

Yüksek Teknoloji Kültüründe Yaşam ve Ölüm

Amaç: Yüksek Teknolojiyi elinde bulunduran, tüm toplumun gücünü de topladığı varsayımı ile kendi istediğinin olmasını ister, tüm toplum onlara uymalıdır, bu durumu tanımlayan Sosyal Antropolojik açıdan 8'li parametreler halinde incelenmektedir.

Dayanaklar/Kaynaklar: Neonatal Organizasyon Ders notları dikkate alınarak hazırlanmıştır., burada istatistik verilerin Yüksek Teknoloji Kültürü lehine kullanıldığı da vurgulanmaktadır.

Giriş, Tanım: Gücü elinde bulunduranlar, ideal sonucu almak istemekte, toplumu güdülemeyi hedeflemektedir. Rakamları da kendisine göre yorumlamakta, tam netice alacakları önemsemekte, diğerleri ise istatistik dışı kabul edilmektedir. Üretimde de bozuk maldan sadece ham madde olarak yararlandığı da dikkate alınmalıdır.

Sonuç: Yüksek Teknoloji Kültüründe daha önce ölüm oranları daha azalması beklenirken, mezarlık kayıtlarına göre artması, kendi kayıtlarına göre belirgin düşük olması, prensip olarak, hasarlı denilenlerin kayıt dışı ele alınmasından kaynaklanmaktadır.

Yorum: Varlık ve yaşam sonucunda ölüm kavramları, Yüksek Teknoloji Kültüründe anlamlı, faydalı ve iş etkin, verimli olarak katkısı var ise sayılmakta, yoksa dışlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Neonatoloji, Yüksek Teknoloji Kültüründe; Varlık, ölüm irdelenmesi

Outline

Life and Death at the High Technology Culture

AIM: The power that have at Hight Technology, considering themselves as the governor of the community and what they want be performed. From Social Anthropological perspective, as at 8 parameters, this concept is evaluated.

Grounding Aspects: Neonatal Organization Lesson slides are in consideration with, so in indication of this High Technology Culture, changed the statistics values for to their ideas.

Introduction: By using the high technology, the mortality rates be expected as lowered, thus increasing, thus, their indication as minimal, being proof of their cultural perspective.

Notions: The person when using the technology, indicating as best positioning, so, be guiding the common. The philosophies be from their point of view, if not in advantage being dismissed them.

Conclusion: The presence, after life being personal statement, at the High Technology Culture, if perfect it will be a matter, if any deficit, be disregarded.

Key Words: Neonatology, High Technology Culture presence, and death in consideration

Giriş

Güç oluşması için iş birliği ve eşgüdüm yapılması, bir empati yaparak onu algılamak, karşılıklı sevgi ve saygı ile oluşumunu gerekli kılar. Yüksek Teknoloji de ise tam bir emperyalist zihniyet ile, onu kullan ve at prensibi geçerlidir. Karşı taraf birlikte olursa var, birlikte değil ise yok olmalıdır.

Yüksek teknoloji bir araç, etkin, verimli ve kullanılabilir olabilir ama burada belirli özel ve özgün kişiye ancak verilmektedir. Yüksek silah gücü ancak kendi taraflarına ve kendi kullanımına göre yapılabilir.

Amerika ve S-400 konusu örnek olarak işlenebilir. Kıbrıs çıkarması sırasında tüm roket ve silahların kontrol mekanizması Amerika kontrolünde olduğu için, Kıbrıs'a çıksınlar ve boylarının ölçüsünü alsınlar diyen bir Amerikan Dışişleri Bakanı oldu. Gereğesi basit idi, tüm kıyılarda engellemeler var, ayrıca Türkiye'nin minimal çıkarma gemisi vardır, tüm kıyılarda 4-6 Km menzilli uçaksavarlar ile uçaklar vurulabilecek ve 72bin Rum askeri gücü vardır. Koruganlar ise vurulamaz idi, zaten hiçbir bomba içeri vurmamıştır. Nasıl alındı denilirse: a) İlk defa 3-5 değil, yüzlerce helikopter ile asker taşında, 6 Km yüksekliğe çıkıp, nefessiz kalan asker, arkaya ovaya, Lefkoşe yakınlarına indirildi. Rum askerler savunmadan kaçtılar. Ayrıca, b) çıkan güçlerin komutanları öldürüldü, yedek subay, asteğmenlere üzerinizden tank geçse bile çekilmeyeceksiniz denilerek, çukura girdiler, iki gün, aç ve susuz, sınırlı mermi ile nokta atış

yaptılar. Bunun yanında; c) F-100, NATO standardından çıkmış, uçak, tank ile, F-104, F-4 dahil diğerleri Yunan hücumu ile bekleyerek, envanterden çıkmış silah ile 5 dakikada bir havada bulundular. Kısaca asker Türk askeri idi, geri çekilmeyi bilmiyordu. Kısaca Yüksek Teknoloji de cihaz bilinebilir ama insan faktörü tüm planı bozabilmektedir.

Teknolojik gücü elinde bulunduran, söz bende, benim öngördüğüm olmalı derken, istatistik boyutu de, benim açımdan yorumlanmalı demekte ve ona göre yorumlamaktadır. Ekonomik boyutta, Teknolojik içinde kalite olarak, başkasına verilen alt gelişim yapısında olduğundan, onu yok edebilecek tekniği bulduktan sonra diğerlerine vermektedir. Devletçilik yapar derken, firmalar yapmakta, bu esnekliği gösterip, gücü bu açıdan da özel sektörde de elinde tutmaktadır. Bu gizli veya açık bir derin devlet yapısına da yol açmaktadır. Anlaşma yüksek, ortak menfaatte oluşmaktadır. Tüm ilişkiler, benim menfaatim temelinde denilmektedir. Birlikte kazanç sağlıyor ise yapmakta, istediğinde de bozmaktadır.

Genel Değerlendirme

Yüksek Teknoloji olanlar, ekonomik açıdan etkin, verimli, kullanılabilir, mutlu, amaca yönelik olduğu için tercih edilir. Kullanılabilir olması ise, ancak gücün müsaadesi ile olabilmektedir. Silahlı İnsansız Hava Araçları, belirli güdüm ile, lazer işaretlemeli ile hedefi vurabilir. Teknoloji açısından 15 cm, 1-5 metre ile 30 metre hata payı önemlidir. 15 cm hata payı olan bir pencereden girip vurabilir. Ancak güdümü sağlayan elektromanyetik ve lazer dalgaları yine yüksek teknoloji ile kontrol edilebilir. Ama görsel olarak bir kamera ile olursa, ücreti de pahalı değilse, görerek tam hedeften vurulabilir. Bu açıdan bunun yedek malzemesi, Kanada tarafından engellenmiş, ama kendimiz yapınca da Ermenistan, Azerbaycan savaşının sonucu belli olmuştur.

Bunun gibi yüksek teknolojiyi kullanan, zamanımızda etkin ve sesi duyulan olmaktadır. Yapılacak bunu yapana ambargo, politik ve sosyal yıpratmadır. Ülkemize yapılan, Ülke içi ve dışı olan yaklaşımların kaynağı aynı güç kaynaklarından olmaktadır. Tarihsel olarak da olmuştur.

Yüksek Teknoloji Kültürü

Stinger Füzesi, 1970 yıllarında yapıldı, bir piyade omuzundan ateşleyip, uçağı vurabilmekte idi. 1982 yılında Türkiye ve NATO ülkelerine verildi. Afganistan savaşında Taliban güçlerine verildi ve Rusya çekildi. Bu arada Stinger-IV modeli Amerika kullanırken, verdiği ise Stinger-I idi.

Zamanımızda roket ile düşürmek değil, oluşturulan elektromanyetik dalga ile uçakların elektrik teşkilatı felç edilerek düşmektedir, artık atom bölünmesi değil, birleştirme, Hidrojen molekülü yapılması planlanmaktadır., Ancak daha kolayı, terör örgütlerini silaha boğarak alan işgali yapmak, Suriye'nin yarısını işgal ettikleri gibi, tüm petrolünü de almaktadırlar, para yerine kendi silah depolarını tüketmektedirler.

Afrin Belgesinde 45bin kişiye silahlandırdılar, eğittiler, Türk ordusuna silah çeken 3,500 kişi öldürüldü ve kişiler bize silah atma değil, bizim tarafımıza geçti, çünkü herhangi bir haksızlık yapılmayacağını biliyorlardı.

Güç tarafından olmamak yokluk iken, farklı kültürel yapıda olanlara katılmak onları yok olmaktan kurtarmaktadır.

1) Aile: Aile kavramı bekar ve boşanmış olarak oluştuğu ve çocuklu tek bireylerin oluştuğu gir durum gözlenmektedir. 40-50 yaşından sonra boşanmalar gözleniyor, ayrılrsa bile aynı evi paylaşmaları, farklı odalarda, farklı kişiler ile ilişkilerini sürdürdükleri de gözlenmektedir.

Artık evlilik işlemleri yapılmasa bile, birlikte oturmak, zorlama olmadan rıza ile olması da evli gibi hukuki yaklaşımı kazanması anlamı taşımaktadır. Zorlama olursa, boşanmadan kişiler farklı insanlarla birlikte olabilmektedirler.

Çocuklar iş ve kendi başına kalma korkuları nedeni ile 13 yaşından sonra gebe kalmakta, devlet çocuk yardımı yaptığı için, kendilerini güvenli hissetmektedirler. Çocuğun babası küçük olduğu için evlenme değil, daha güçlü kişi beklemektedirler, evlenmese, işi olmasa bile devlet bakımı ile geçinmeye çalışmaktadırlar.

Aile kavramı, değerler alt ve üst olması ile, yönetici güç buna göre medya kanalı ile yönlendirmeyi daha kolaylaştırmaktadır.

Varlık devlete ait bir yapıda, yokluk ise ayrı olmaktır. Bunu sağlamıyorsa mafya teşkilatlarına düşmektedir.

2) Kültürel kaynaklar, Sanat: Kültürel kaynak demek, gücün tarafında olmaktır. Amerika askerlik yapan kişiler, ölürlerse vatandaşlığa almakta, bu nedenle savaşan askerlerin savaş kazanma hırslarının olmadığı da açıkça gözlenmektedir. Bu açıdan terör bireyleri kullanması, onları destek ve eğitim vermesini tercih etmektedirler.

Teknolojiyi bilmek ve kullanmak, kaynak değil, aktif yaşanan boyut olması ile, kültürel kaynak ile beceri boyutu karışmaktadır.

Kaynağı olmayanın intihar etmesi olağan karşılanmalıdır.

3) Çevre: Çevre demek teknolojik cihazı kullanması, bu açıdan MRI cihazı kendi çevresi olmaktadır. Bunu kullanması, eğitim alırsa yorumlaması ile çevre oluşturmaktadır. Varlığı be oluşturmakta, farklı makine gelince de yokluk kaçınılmadan oluşmaktadır.

Devamlı eğitim ve gelişim her bireye imkan sağlanmamaktadır.

Cihaz değişirse işsiz ve yokluk belirgin, bir yere bağımlı olması beklenmelidir.

4) Eğitim: Eğitim sadece belirli bir kesime özgü olmalı, üstün gücün tanımladığı kişiler olmalıdır. Kısaca yurtdışı seçilmiş ve başta İngilizceyi kendi halkından daha iyi ve akademik kişiler eğitilmelidir. Bir bakıma yetişirken gücün güdümünde olacakları için daha iyi köle pozisyonunda olabirler. Bunlar ekonomik destek yanında bilimsel ve gelişimsel yapı da sağlanabilmektedir.

Profesörler açısından bakıldığında, bu düzeye gelince, altında çalışanlar ona yaptıkları çalışmaları sunmalı onlar bunları kendi çalışması gibi sunmalıdır. Onların onayı, çalışmanın kendilerinin olması için yeterlidir. Onay almayan çalışma da zaten yayınlanamaz.

Amerika eğitim veren bir ülke olarak, yetişen ve kendisine yararlı olanı bünyesinde alır, onları kendi vatandaşı yaparak bağlar. Bir bakıma ülkedeki bilim insanlarının %30-40 oranında yabancı olduğu görülür.

Çin kültür devrimi denilen dikta zamanında kaçan bilim insanlarını geri istememiş, onlardan öğrenci ve bilgi transferi istemiş, şu anda sağladığı gelişimi de bu şekilde oluşturmuştur.

Rusya tüm hakim oldukları yerlerde farklı Kiril alfabesi ile yazılı okunamaz yaparak, kendi Rus lisansı ile anlaşmasını, eğitimi sağlayarak bu güçten faydalanarak Dünya gücü olmuştur.

Teknolojik gelişiminde eğitim ve buluş önemli, bu açıdan mutlaka belirli en üst düzey ile bunları sağlamak hedef olmaktadır.

Devamlı gelişim ve eğitim yapmayan kişi, emekli de olamıyorsa, yokluğa hazırlanmalıdır. 60 yaşından sonra bireylere çok ucuz seyahat imkanı sağlanması, bu kişilerin hiç olmaz ise turistik katkı sağlamaları içindir.

5) Din/Devlet/Yönetim boyutu: Yahudi toplumu, belirli inanç ile hakimiyeti sağlamak için, teknolojiyi elinde tutmalıdır. Bunu sağlamak için Dünya çapında para, sermaye ve kredi boyutunu elinde tutması ile istediğini yaptırma boyutunda olmuştur.

Amerika dahil, vurduğu gemi bile kaza demiş iken, Türkiye Mavi Gemi boyutunda tazminat ödemesi tek örnektir. Niye diye bakıldığında, iki defa Tarihte tümünden göç ettirildiği, sürüldüğü dikkate alınınca, sadece Osmanlı ve Türklerin kucak açması nedeniyle, bunu da bir karşılık olmadan yapmaları açısından küstürmemek amaç edindirdikleri sanılmaktadır.

Kısaca ortada menfaat varsa, ülkeler kendi içinde olduğu ittifak değil, kazançlı olduğu yapı temelinde birliktelik kurarlar. Amerika terör olarak gördüğü, Suriye grupları desteklemesi de bu açıdan örnektir. Varlığı bu şekilde sağlamaktadır. Eğer zarar verirlerse de yok ederler. Afganistan'da olduğu gibi, Taliban'ı eğitip, bir fantezi oluşturdu, sonra da kendisi öldürdü.

Güç bende demek, kendisine hizmet etmesi, onun tarafında olduğu sürece, inanç önemli değildir, yeter ki kendisine tebaa olsun.

Yok olmamak için her birey kendisine göre bir inanç oluşturmakta, buna göre bağlanmaktadır.

Güç bilgilendirme yaptıktan sonra rıza ister görünür, ama istediği şekilde olmaz ise, cahil ve geri diye yorum yapar ve güç kullanır, karşı cepheye alır, ambargo uygular, eğer olmaz ise dikta uygular, yok etmeye çalışır. Güçlü olan hukuk, yönetim ve bilgi bendedir diyerek, üstünlüğü bir bakıma tanrısal güç oluşturmaktadır. Kendisini de yorumlamaz, haklı kendisidir.

6) İnsan: İnsan iki şekilde yapılmalı, ya gücü kullanan bir bakıma teknisyen olması, diğeri de teknolojiyi kullanan bir nevi köle, uyan güdülenen olmasıdır.

Teknolojiyi kullanan yeni cihaz gelmesi ile yok olacağını bilir ve korkar. Kullanıcı ise köle oldukça varlığını sürdürceğini bilir, ancak işi bitince de yok edilecektir.

Suriye'de terör örgütleri varlığı için bağlılık sunmakta, ancak Türkiye gelince karşı çıkmakta, benliklerine dönmektedirler. Amerika o bölgede Kabile Kültürü olduğu için, Arabistan ve Mısır kontrolünde olmaları ve ekonomik katkı sağlanacağı belirtilmiş ama tüm kabileler Türkiye'yi istemiş, sevmeseler bile, bağımsızlıklarına saygı gösterileceği için istemektedirler.

7) Sağlık algısı ve yapısı: Faydalı ve işe yarayana sağlık ve varlık sağlanmalı, karşı ve anlamsız ise (futile) ise faydasız diyerek verilmeli, yok edilmelidir.

Ekonominin temeli, kendisine yararlı olmasıdır.

8) Teknolojik boyut:

Hakim olmak önemlidir, teknolojik gelişim elinin altında olmalı, başkası daha gelişmişini oluşturursa onlar devreye sokulmaktadır.

Maliyet değil, sermaye oluşması için ilk planda güçlenme açısından yüksek gelir elde edilmelidir. Bu açıdan kazanç boyutunun hesaplanması önemlidir. Stinger füzesi bir örnek olarak sunulabilir.

Tüm çaba, gücün teknolojiyi elde edebilmek ve devamlılığın sağlanması, bu amaçla silah ile öldürme, çalma gibi insanlık etik ilkeler hiçe sayılabilmektedir.

Yenidoğan Olgusu

Yenidoğan bebeklerde ölüm oranları, Mezarlık kayıtları ile Neonatoloji Servis rakamları çok farklılık göstermektedir. Şekil/Tablo 1'de sunulmaktadır.

Tablo karışık gibi olsa da incelendiğinde şaşırtıcı olabilir. Bunlar³:

1— **1980 Yılı:** Neonatoloji Bilimi ve Teknik cihazların gelişimi amaca yönelik olmadan önceki boyutta, Bin doğumda ölüm oranları:

a) Matür ve 2500 gram üstünde:

Afrika Kökenlilerde: 22,2,

Kafkas Kökenlilerde: 10,9

b) 2500 gram altında;

Afrika Kökenlilerde: 12,7,
Kafkas Kökenlilerde: 5,7

c) 1500 gram altında;

2-- Afrika Kökenlilerde: 2,48,
Kafkas Kökenlilerde: 0,9

2— **2000 Yılı:** Neonatoloji Bilimi ve Teknik cihazların gelişimi tamamlanması sonucunda oluşan boyutta, Bin doğumda ölüm oranları:

a) Matür ve 2500 gram üstünde:

Afrika Kökenlilerde: 14,0,
Kafkas Kökenlilerde: 5,7

b) 2500 gram altında;

Afrika Kökenlilerde: 13,0 ,
Kafkas Kökenlilerde: 6,5

c) 1500 gram altında;

Afrika Kökenlilerde: 3,07,
Kafkas Kökenlilerde: 1,14

1980-2000 Yılları arasında Gözlenen Mortalite

Kritik Gte	Mortalite GENEL			Morbidite 2500 g altı			Morbidite 1500 g altı		
	Afrika %	Kafkas %	Toplam %	Afrika %	Kafkas %	Toplam %	Afrika %	Kafkas %	Toplam %
1980	22.2	10.9	12.6	12.7	5.7		2.48	0.9	
1990									
2000	14	5.7	6.9	13	6.5		3.07	1.14	
1980 - 1990				+%6.3	-+	+%	+%	+%	+%
1990 - 2000				-%	+%	-%	+%	+%	+%
+ Artma	-%	-%	- %	+%	+%	+%	+%	+%	+%
- Azalma	36.9	47.7	45.2	2.4	14	11.8	23.8	26.7	24.3

Organizasyon Neonatoloji BD (MMWR), 12 July 2002, 51:279 93

Tablo/Grafik 1: Mortalite farklılığı³

DEĞİŞİM: Yüksek Teknoloji gelişimine karşın, tüm cihazların prematürelere göre özel ve özgün yapılandırılması ile mortalitede belirgin azalma beklenir ve Neonatoloji Bilim Dalı ve özel prematüre bakımı eğitimi ve Yoğun Bakım Üniteleri ile, yapılması temelinde olay incelenmelidir.

A—**1980-2000 Yılı:** 1990 yılı ara ve Teknolojinin oturmadığı dikkate alınınca, atlanarak daha net olan ve aradan geçen 20 yıl temel alınıp bakılmıştır.

Bin doğumda ölüm oranları:

a) Matür ve 2500 gram üstünde:

Afrika Kökenlilerde: 22,2 den binde 14' inmiş, yüzde 37'ye yakın bir fark ile düşme gözlenmiştir.

Kafkas Kökenlilerde: 10,9'den 5,7 inmesi ile, Yüzde 48'e yakın düşüş olmuştur.

b) 2500 gram altında;

Afrika Kökenlilerde: 12,7 oranından, azalmaması 13 olması ile artış oranı, yüzde 2,4 olmuştur, azalmamıştır.

Kafkas Kökenlilerde: 5.7'den 6,5 olmuş artış yüzde 14 olmuştur.

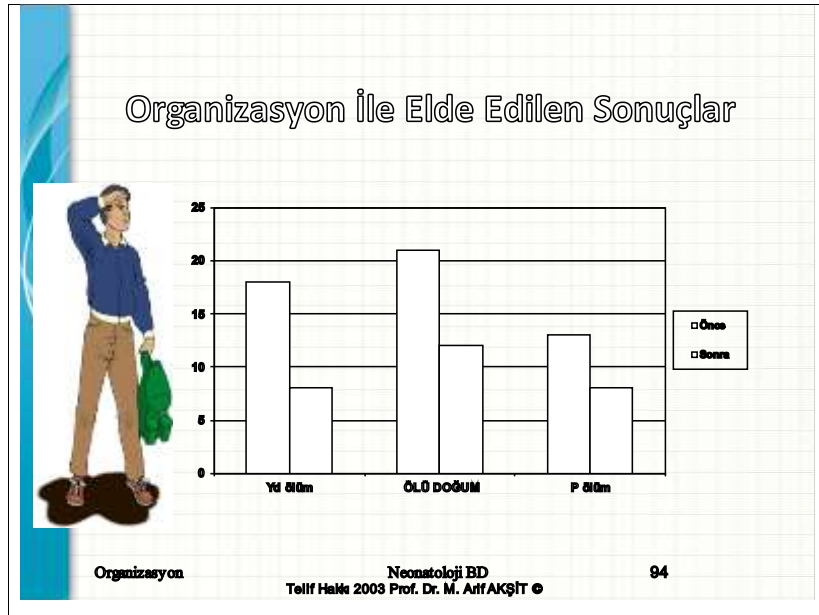
c) 1500 gram altında;

Afrika Kökenlilerde: 2,48'den 3,07 olmuş, yine artış %23,5 oranında gözlenmiştir

Kafkas Kökenlilerde: 0,9 oranından 1,14 olması ile artış %26,7 oranında olmuştur.

B—Organizasyon ile elde edilen Başarı: Neonatoloji organizasyonu ile elde edilen başarı oranı, Halifax kendi temelinde, önce ve sonraki farklılıklar %50 civarında olmuştur.

Organizasyon ile Elde Edilen Sonuçlar (Halifax)

Tablo/Grafik 2: Organizasyon önce ve sonrasında: Yenidoğan ölümü, ölü doğumlar ve postnatal ölüm oranları.

Organizasyonda sadece mortalite değil, yenidoğan ölümleri yanında, ölü doğumlar ve postnatal ölümleri de irdelemelidir. Önce ve sonraki oranlardaki oluşan aradaki fark belirgindir.

C—Neonatoloji Ünite rakamları: Utah Üniversitesi Neonatoloji organizasyonu ile elde edilen başarı oranları sunulmaktadır.

Burada dikkate çekenler:

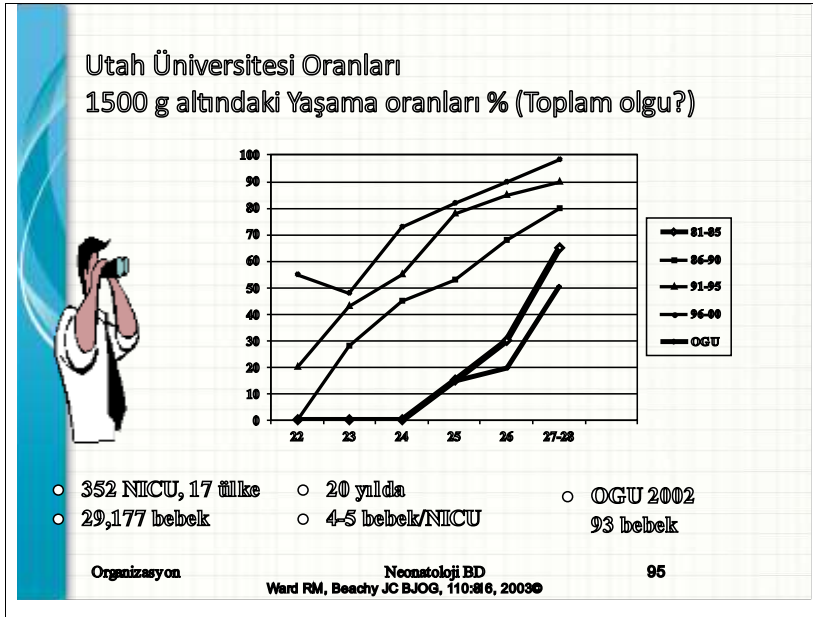
1--- 24 Gebelik Haftası öncesi Yaşama Oranı %0 iken, 1990 sonrası 22 Gebelik Haftasında bile %50 üstü olması ile, Mezarlık kayıtlarına göre ters bir veri vardır.

2--- Genel Neonatoloji oranları itibarıyla 17 Ülke, 352 Neonatoloji Ünitesi ve 29,177 bebek bakılma sonuçları olarak ele alındığında önemli bir veri olarak görülmektedir. Dolayısıyla rakamsal olarak önemli bir kaynak olduğu sanılmaktadır. Ancak yanıtıcı boyutlar vardır.

- 20 yılda toplanan bir veridir, Neonatoloji gelişimi açısından oranlarda farklılık beklenirken, aynı şekilde ele alınmış, Neonatoloji de değişim dikkate alınmamıştır.
- Ayrıca, 29,177 bebek 20 yılda 352 Üniteye bölündüğünde, 4-5 bebek bakıldığı anlamındadır. 2002 yılı rakamları olarak 1500 gram altında OGÜ, kendi ünitemizde 93 Bebek bakılmıştır. Bu açıdan prematüre bakılmadığı açık ve nettir.

3--- Temel alınan, yaşama olasılığı olan bebeklerde oran verilmektedir. Tablo/Grafik 4'te sunulmaktadır.

Utah Üniversitesi Neonatoloji Sonuçları Temelinde irdeleme

Tablo/Grafik 3: Utah Üniversitesi 1500 gram altında olanların yıllara göre yaşam, sağkalım oranları⁴

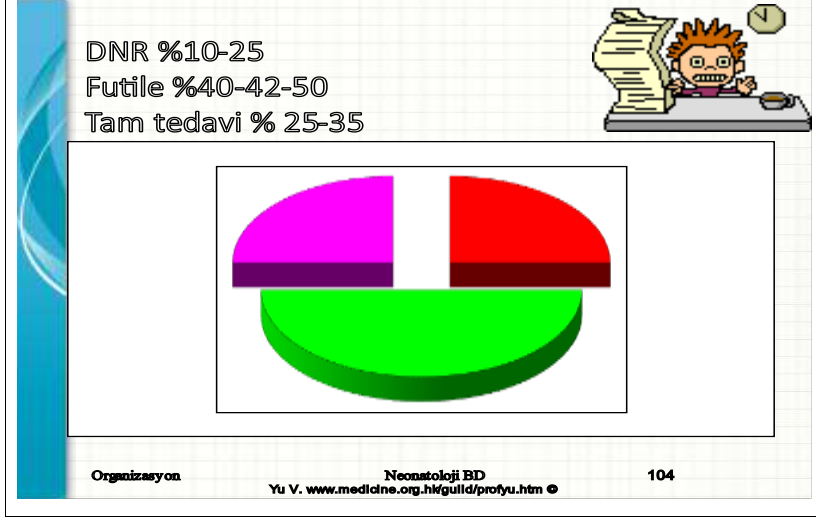
Burada dikkate alınması gereken boyutlar:

- DNRO** (Canlandırma Yapmayın Talebi): Aileler bebeklerine canlandırma yapmayın talebi yapmaktadırlar, bilgilendirmede belirtilen, özellikle yaşam sınırında olan prematürelere rakamlar çok kötüdür, bu nedenle ailelerin ölmesini talep etmesi doğaldır.
- Futile Tedavi** (Tedavinin anlamsız olduğu, başarısız olunacağı görüşü): Gelecek bilinmediğine göre tedaviden başarısız olunacağı, bir bakıma servis mortalite oranının artmasını istememekte, bu açıdan istatistikten çıkararak, başarı yüksek gibi gösterilmektedir.
- Tam Tedavi Yapılması** (Full Treatment): Gerçekte ise, tedavi sadece ventilatör kullanılması değil, önlem olarak: a) NEC önlemi flora oluşması için probiyotik ve anne sütü uygulaması, b) ROP önlenmesi için oksijen saturasyonunun oda konsantrasyonunda tutulması, PEEP basınç artırılması, d) Kortizon dahil, birçok dopamin gibi, birçok mediatör uygulamasının devamlı perfüzyonu önemli boyuttadır.
- Kafkas ile Afrika Kökenlilerde farklılıklar:** Irklara göre ölüm oranlarında farklılıkların olması beklenmez, buradaki fark sosyal düzey farkıdır. 1980 yılında 2500gram üstü ölümler 22,2-10,6 yarı yarıya farklı iken, 2000 yılında 14-5,7 olarak iki katından daha yükseldiği

görülmektedir. Bu açıdan farklı yaklaşım ile bunların düzelmesi olamayacağı gibi, Kültürlerde ayrımcılığın etkisi olarak bir ibret verisidir.

DNRO, Anlamsız Tedavi ve Tam tedavi Oranları

Tablo/Grafik 4: Canlandırma Yapılmama Talebi (DNRO), Anlamsız Tedavi nedeni ile tedavi çekilmesi (Futile Tedavi), Tam tedavi gösterilme oranı (NOT: Bu yayın daha sonra internette kaydı bulunmamıştır)⁵

SONUÇ: Ötenazi, tedavinin geri çekilmesi ve canlandırma yapılmaması gibi yaklaşımlar Ülkemizde kasıtlı ölüme sebep olma boyutu ile suç kapsamında olduğu için uygulanmamaktadır. Birçok ülkede ötenazi ile bunların uygulanması, istatistik verileri ile daha iyi gibi Neonatoloji verileri olsa da Mezarlık Ölüm oranları belirgin arttığı (Afrika kökenlilerde 2,48 den 3,07'ye, Kafkas Kökenlilerde 0,9'dan 1,14'e yükseldiği) görülmektedir, kısaca ötenazi yapılmasa belirgin aynı kalacaktır.

Sonuç

Yüksek Teknoloji Kültüründe bir acımasız ve insanlık boyutu dışında bir yapı gözlenmektedir. Aradaki farklılıklar sanki doğal gibi görülmektedir. Amerika'da ölümlerin belirgin bazı kesimlerde yüksek olmasına bakıldığında, eğitim araştırması için YÖK inceleme kurulu olarak gittiğimizde, bir basketbol sahasında olan onlarca karavanda doğan ve ölen kişiler ile, bir çevresi güvenlik içinde olanlardaki yaşayanlar farklı olmaktadır. Amerika nüfusu 350 milyon ele alındığında, 60 milyon sigortasız ve 10 milyon evsiz olduğu, sigortasızların bakılmadığı, ücretini ödemenin gerektiği düşünülürse, ülkemizde acil bakım ücretsiz olması ile boyut ve istatistik farklı olacaktır.

İstatistik bazı kesimin yalancısı olduğu ifade edilmesi gibi, farklı çerçeveden ele alınması, ayrımcılığa göre bakılması, Afrika Kökenli ile Kafkas Kökenli diye ayrılarak incelenmesi ile bir toplantıda yenidoğan ölümleri içinde engelli, genetik sorunlu olanların bizde bulunması ile, bunlar, %2,5 ortalama çıkarılması ile daha iyi sonuç olduğu ifade edilmiştir. Burada Ülkemiz doktorları hayretler karşılarken, diğer gelişmiş ülke hekimler ise bizi hayretle değerlendirmişlerdir.

Teknolojide ekonomi, kendisine fayda sağlaması ile olmakta, engelli, prematüre sağlık açısından riskli gördüğü için sağlık yatırımı yapmaktan kaçınmakta, bireyleri de buna göre fikir ve eylem olarak oluşturmaktadır. Zamanımızda zrl haklarının korunma kanunu sosyal yaşamda, bu dönemin sonlandığıının en belirgin verisidir.

Kaynaklar

- 1) Güvenç, B. İnsan ve Kültür. Boyut Yayıncılık, İstanbul, 2018.
- 2) Fransız İhtilali 3 Simgesi. www.m.wikipedia
- 3) M. A. Akşit, Neonatoloji Organizasyon Dersi Sunumları: MMWR. 12 July 2002, 51:27
- 4) M. A. Akşit, Neonatoloji Organizasyon Dersi Sunumları: Ward RM. Beachy JC BJOG, 110:816, 2003.
- 5) M. A. Akşit, Neonatoloji Organizasyon Dersi Sunumları: Yu. V. www.medicine.org.hk/guild/profyu.htm